

POSTANOWIENIE

18 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 18 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.S.

z udziałem A.R. i Skarbu Państwa - Starosty [...]

o rozgraniczenie,

na skutek skargi kasacyjnej K.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi

z 24 lipca 2024 r., III Ca 683/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek A.R. o zwrot kosztów potępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K.S. wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z 24 lipca 2024 r., wydanego w sprawie z udziałem A.R. i Skarbu Państwa – Starosty [...] o rozgraniczenie.

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem szeregu szczegółowych zagadnień prawnych dotyczących sposobu oceny poszczególnych środków dowodowych w sprawie, takich jak mapy geodezyjne, operaty, dane zawarte w systemach teleinformatycznych. Zdaniem skarżącego każde z przedstawionych zagadnień jest równoznaczne z potrzebą dokonania wykładni przepisów postępowania, na podstawie których przebiega ocena środków dowodowych. Ponadto skarżący wskazał na oczywistą zasadność

składanego środka zaskarżenia, odwołując się przy tym do treści uzasadnienia zarzutów skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie kasacyjne przed Sądem Najwyższym nie stanowi ekwiwalentu trzeciej instancji sądowej. Co do zasady w polskim prawie postępowania cywilnego obowiązuje zasada dwuinstancyjności. Skarga kasacyjna jest natomiast środkiem zaskarżenia o nadzwyczajnym charakterze, a jej wniesienie powinno zostać poparte nie tylko interesem strony nieusatysfakcjonowanej rozstrzygnięciem sądu II instancji, lecz także względami interesu publicznego. Interes ten jest ściśle związany z zadaniami Sądu Najwyższego, takimi jak potrzeba ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych oraz rozwój orzecznictwa.

Dlatego nie każda skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania merytorycznego, zaś kryteria przyjmowania skarg zostały skatalogowane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Dwa pierwsze punkty dotyczą publicznej funkcji dążenia do ujednolicenia i wzbogacania orzecznictwa, a ich przedmiotem są problemy o charakterze prawnym, o wysokim stopniu skomplikowania, a w przypadku przesłanki potrzeby wykładni również wywołujące realne rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych lub Sądu Najwyższego. Natomiast celem dwóch kolejnych jest eliminacja z obrotu prawnego orzeczeń obarczonych kwalifikowanymi wadami. W każdym zaś przypadku spod kognicji Sądu Najwyższego wyjęte zostały zagadnienia związane z ustalaniem stanu faktycznego sprawy oraz z oceną dowodów (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Dlatego istotne zagadnienie prawne jako podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter doniosły z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nie może być rozwiązane w świetle dotychczasowego orzecznictwa. Jego wyjaśnienie powinno się bowiem przyczynić do rozwoju prawa (zob. np. postanowienia SN: z 4 marca 2026 r., I CSK 1784/25; z 21 listopada 2025 r., I CSK 3626/24; z 13 sierpnia 2025 r., I CSK 581/25; z 22 maja 2025 r., I CSK 2201/24; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1374/23; z 3 października 2023 r., I CSK 2591/23; z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 18 sierpnia 2023 r., I CSK 4091/22; z 2 sierpnia 2023 r., I CSK 6585/22).

Analogiczne wymaganie stawia się również potrzebie dokonania wykładni określonego przepisu prawa. W ramach tej przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przedstawić i uargumentować nierozwiązany jeszcze problem lub nieujednoliconą jeszcze rozbieżność orzecniczą. Jeżeli zaś wykładnia tego przepisu została już dokonana lub ujednolicona, niezbędne jest podanie dodatkowej argumentacji, dlaczego ustalona linia orzecnicza wymaga zmiany (zob. np. postanowienia SN: z 24 lutego 2026 r., I CSK 3866/24; z 20 listopada 2025 r., I CSK 2570/25; z 21 maja 2025 r., I CSK 266/25; z 25 października 2023 r., I CSK 2989/23; z 27 września 2023 r., I CSK 4679/22 oraz z 17.08.2023 r., I CSK 5668/22).

W zakresie przesłanki oczywistej zasadności skarżący w ogóle nie wykazał jakie przepisy zostały jego zdaniem naruszone w sposób kwalifikowany, ani na czym to naruszenie polegało. Należy bowiem podkreślić, że o ile na etapie merytorycznego rozpoznawania skargi kasacyjnej badane są wszelkie podniesione w niej zarzuty, o tyle decyzja o przyjęciu skargi do rozpoznania jako oczywiście zasadnej musi opierać się jedynie na naruszeniach kwalifikowanych. Po pierwsze dostrzegalnych bez konieczności przeprowadzenia głębszej analizy, po drugie wpływających bezpośrednio na wadliwość wydanego rozstrzygnięcia. Nie każde bowiem naruszenie przepisów prawa prowadzi ostatecznie do wydania jaskrawie nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN z 28 lutego 2024 r., I CSK 1671/23; z 12 stycznia 2024 r., I CSK 97/23; z 27 października 2023 r., I CSK 4887/22).

Wymagania tego nie może zastąpić odesłanie do uzasadnienia zarzutów skargi, ponieważ wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny bowiem stanowić oddzielną, w pełni samodzielną jednostkę redakcyjną. Każda z tych części skargi kasacyjnej odnosi się bowiem do innego z dwóch etapów postępowania kasacyjnego, dla których przewidziano odmienny skład Sądu Najwyższego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przesądu w składzie jednoosobowym, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania w składzie trzyosobowym, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Każdy z tych elementów musi być przez

skarżącego wyodrębniony, oddzielnie przedstawiony i uzasadniony. Sąd Najwyższy w ramach przesądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. np. postanowienie SN z 20 września 2022 r., I CSK 2402/22).

Natomiast przedstawione zagadnienia prawne zostały sformułowane w sposób kazuistyczny, znajdujący odniesienie wyłącznie do okoliczności tej sprawy, co nie wypełnia publicznej funkcji skargi kasacyjnej. Ponadto, zagadnienia te odnoszą się do sposobu dokonywania oceny dowodów, czyli kwestii wyjętej spod kognicji Sądu Najwyższego w art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na zasadzie wynikającej z art. 520 § 1 k.p.c.

Mariusz Załucki

[SOP]